

ROBERT HAJRO

BIBLIOTEKA

83H-1

H-19

GJURMA JETE

85H-1

H 19

ROBERT HAJRO

GURMA ET

BIJELKOVINA E
BASIKIS CIRKASTI
NR INV 58220

EURILINDJA 2004

"Gjurma jete" në rrahjet e zemrës

Kritikë nga
Prof. Myzafer XHAXHIU

Më ka rënë në dorë libri me vjersha "Gjurma jete" i ish oficerit ing. Robert Hajro. E kam njohur Robertin që fëmijë në Strehën Vorfnore, siç quhej atëherë. Ishin vitet '43-'44 kur unë isha kujdestar në atë shtëpi fëmijësh jetimë, ose nga familje shumë të varfra. Që nga ajo kohë e kam takuar të rritur, burrë rreth të gjashtëdhjetave, tanimë oficer topograf e gjeodet në pension.

Është i dhënë shumë pas leximit të veprave letrare, çka e ka shtrë të hedhë në letër vargje dhe të botojë së bashku me disa skica letrare në prozë, librin me titull "Gjurmë jete". Në të gjitha vjershat e tij, të bie në sy pasioni, dashuria për të vënë në dukje virtetet morale, dashurinë për njeriun, gaditshmërinë për t'u ardhur në ndihmë fatkeqëve e të tjera. Vargjet e librit edhe pse nuk dallohen për ndonjë vlerë të veçantë estetike, të lenë mbresë për atë belbëzim të sigurtë e me zemër të hapur për t'i transmetuar lexuesit mendime e ndjenja të bukura, emocione të sigurta të përfutuara nga një jetë plot hije e dritë: "Punoni, punoni/ Asnjëherë mos përtoni/ Që veten ta nderoni/ Dhe fisin ta lartësoni." Në këto dhe në vargje të tjera, është e vështirë të gesh poezinë, por të paktën gjen ndjenjën e ngrohtë e të sigurtë për bukurinë e jetës, për dashurinë familjare, për miqtë dhe shokët: "Erdhën miq e shokë/ Ditëlindjen time të më urojnë/ Njerëzit e shtëpisë/ Dhe të gjithë miqtë e mi gëzojnë".

Vjershëtori belbëzon i frymëzuar nga malli dhe dashuria për nënën e ndarë nga jeta:

Kam një vazo në ballkon
Me trëndafila kuqëron
Nëna ato fort i donte
Se ballkoni kundërmonte....

Në strofën e dytë autori premtori se këto lule do t'i vaditë e do t'i ruajë që t'ia çojë nënës tek varri.

Inxhinieri Topo-gjeodet, që e ka vizituar vendin tejdanë me këmbë, se i tillë ishte profesioni, sjell në vargje ndjenjat e tij të dashurisë ndaj njerëzve të thjeshtë, fshatarëve mikpritës, ngrohtësinë e peisazhit shqiptar.

Në vargjet e këtij libri ka ngjarje, episoде, çaste të përjetuara me gëzime e trishtime. "Nga një jetë-më të përpjeta" çka përbën atë taban realist, zëri i të cilit troket në jetën e cilitdo që e quan veten njeri.

Në të gjitha vjershat bie në sy prurja për të ngërthyer tema, motive me përmbajtje sociale e morale, të fladitura me notën e optimizmit: "Kur ke dëshirë të shkruash poezi/ Fut në to vargje me djersë/ Fut në to dhe dashuri/ Fut në to vargje me shpresë". (Motiv).

Po në këtë vjershë autori thotë: "Shumë njerëz shkruajnë poezi/ Frymëzohen nga arritjet/ Dhe nga ndryshimet në vitet". Në vargje të tilla ndjen rrahjen e zemrës së qytetarit që e do vendin e vet ashtu siç është.

Po në vjershën "Motiv" thotë se "nuk mund të rrih pa shkruar kur e sheh jetën në sy"- shkruan autori një vjershë të librit "Gjurmë jete". Lëbra të tillë me vjershërim hyjnë në fondin e krijimtarisë popullore dhe së bashku me krijimtarinë kulte të fjalës artistike përbëjnë historinë e letërsisë kombëtare. Kjo është një dukuri komplekse edhe si e tillë duhet studiuar.

TIRANA NË SHEKULLIN E XXI

---

*Tirana kryeqytet i Shqipërisë,
Qyteti madh e i bukurisë,
Qytet i ëndërrave të lirisë,
Je kërthiza e Shqipërisë.*

*Linde në një fushë nga hiçi,
E rrite shtatin me shtëpi qerpiçi,
Pastaj me pallate aq sa arriti vinçi
Tek, tuk shikon shtëpi muze qerpiçi.*

*Në fillim të viteve nëntëdhjetë,
Tirana filloi të shpërfytyrohet,
Me fryme filloi të mos ngopet,
Nga kioskat e shumta e shkatërrimet.*

*Në qëndër ku kishte sheshë,
Aty u bë persheshë!
Na u bënë kioskat peshqeshë,
Tirana humbi emrin perëndeshë.*

*Por edhe parkut "Rinia"
I humbi stolia,
Nuk shikoje gjelbërira,
Nga kioskat pa hapsira.*

*Në vendin te lumi Lana
U ngritën shtëpi të gjana,
Sa nuk kishte hapsira,
Ku të pasqyrohesh hana.*

*Kudo kishte rrugë me gropa,
Sikur ishin rrahur me topa,
Makinat në çdo metër jepnin sinjal në stopa,
Prindërit detyrohen të mbanin fëmijet hopa.*

*Dhe ja erdhi radha të shemben,
Te parku "Rinia" kioskat te pastrohen,
Me stola te bukur e bar po shtohen,
Të gjithë njerëzit filluan të gëzohen.*

*Jo shume vonë i erdhi radha Lanës,
Ju përgjigjën 18 firma Edi Ramës,
Për 45 ditë s'mbeti asnjë kioskë anës,
Tani s'kishte kush t'ia zente dritën Hanës.*

*Sa bukur duket sot ky kryeqytet,
Çdo gjë u kthye në identitet,
Kjo gjë është e vërtetë,
Për tu bindur, hajdeni dhe shikojeni vetë.*

*U ngritën pallate me shumë kate,
U zgjeruan lulishte e bulevarde,
U zbukuruan rrugë e universitete,
Dhe jo pak vila me verande.*

*Çdo ditë e më e bukur do bëhet Tirana,
Me pallate të bukura e rrugë të gjana,
Ndërtimet pa leje po prishen të tana,
Në këto arritje ka merite edhe Edi Rama.*

*E bukur e madhe është Tirana,
Kudo pallate e sheshe të gjana,
Rrugët me neon, me dritë si hana,
E mes për mes kalon e bukur Lana.*

GËRMADHË

---

*Ishte lufta e dytë botërore,
Aeroplanët zhurmonin përmbi re,
Bombat që ranë bënë shumë krime,
Ndër to ishte dhe shtëpia ime.*

*Tre bomba na ranë mbi shtëpi,
E ajo u bë shkrumb e hi,
Çdo gjë atje u nxi,
E asgjë në këmbë nuk mbeti.*

*Të parët tanë atje kishin jetuar,
Me mund dhe djers e kishin ndërtuar,
Prandaj kurrë nuk duhen harruar,
Që planet për luftë duhen shkatërruar.*

REFUGJATIT

---

*O mjera Shqipëri e mjera ti,
Si nuk mundesh me mbajtë fëmijët në gji?
Kaq e varfër qenke ti?
Sa të marrin rrugët në arrati?*

*Djemtë po marrin malet, natën e me shi,
Në vende të largëta le të bëjë stuhi,
Duke lënë mbrapa gruan me fëmi,
Tokat ndjerë, shtëpi, bagëti e katandi.*

*Herë me pune e herë pa punë,
E kur ka gjetur punë, edhe e kanë përzënë,
Duhet durim se ndryshe nuk fiton paranë,
Kjo nuk arrihet pa bredhur gjithë dynjanë.*

*Refugjati është gati çdo punë të bëjë,
Megjithëse nuk është lehtë ti bësh kollaj,
Por është i detyruar se është në dhe të huaj,
Shume djers derdh, ndryshe s'ka si të bëj.*

*E rëndë është jeta e refugjatit,
Por halli të bën të bësh jetën e qiellit,
Dhe fati është në dorë të zotit,
Çdo lekë që fiton e ka me djersë të ballit.*

